

La mulți ani!

Energia, energia, energia...

"Sectorul energetic poate fi foarte vulnerabil, dacă nu se investește acum"

Conform presei de specialitate și a opiniei publice, în urmă cu aproximativ o lună și jumătate situația pieței energetice românești încă suscita un interes deosebit. Conform proiectului Ministerului Economiei (ME), producția de energie în societățile deținute de stat urmează să se împartă în două mari companii care vor cuprinde termocentrale, minele de cărbune, hidrocentrale și centrala de la Cernavodă.

Ministrul Economiei, Adrian Videanu, anunțase că până la sfârșitul lunii septembrie vor continua dezbaterile pe tema restructurării, urmând ca, în scurt timp, actul normativ de înființare a celor două companii să intre în Guvern. *"Procesul efectiv de înființare va fi undeva în anul viitor, până în luna iunie. Un proces de comasare cu active, cu pasive, nu e lucru chiar simplu",* a spus Videanu. Cele două societăți vor fi listate la bursă, cu un procent ce va fi stabilit ulterior. ME va fi acționarul majoritar al acestor două companii.

"Nu ne putem permite să fim competitivi în piață dacă acum există competiție între producția hidro, termo și nucleară. În Europa, producția este flexibilă. În plan intern, din cele 21 de scenarii de restructurare a producției energetice, am ales varianta înființării celor două companii, ținând cont de costuri, cota de piață și structura domeniului. Am creat premisele pentru a proteja jucătorii din piață, astfel încât potențialul monopol de stat să nu fie o frână în competiție. Sectorul energetic poate fi foarte vulnerabil, dacă nu se investește acum", a apreciat Ministrul Economiei, Adrian Videanu.

Complexurile energetice în pericol

Mai multe grupuri din cadrul complexurilor energetice din Oltenia - Turceni, Rovinari și Craiova - s-ar putea închide din cauză că nu există surse de finanțare

pentru investiții în modernizare, apreciază directorul general al CE Craiova, Constantin Bălășoiu. *"Surse de finanțare nu pot fi atrase decât făcând parte dintr-o companie mare, și nu separat, cum suntem acum",* a spus Bălășoiu. Pe de altă parte, ministrul Videanu a anunțat că Fondul Proprietatea va păstra acțiunile pe care le deține la companiile care urmează să fie incluse în cele două companii. În plus, el a spus că România este aproape de semnarea unui acord cu Ungaria și Austria în vederea înființării unei piețe regionale de energie și are discuții în acest sens și cu Grecia și Bulgaria.

"Un alt atu al reorganizării companiilor din sectorul energetic este faptul că, pe viitor, cele două companii nu vor mai vinde energie ieftină hidro și energie scumpă termo. Se va vinde, pur și simplu, energie. Nu vor mai fi avantajați, astfel, anumiți clienți despre care s-a tot vorbit că sunt avantajați de contractele ieftine de la Hidroelectrică", a mai spus ministrul Economiei.

Guvernul urmează să aprobe forma finală a proiectului de restructurare a sectorului energetic. În această privință, Ministrul Economiei, Adrian Videanu, a declarat că cele două companii care vor rezulta ca urmare a restructurării vor încorpora doar activele performante ale societăților energetice miniere, iar datoriile istorice vor fi șterse. *"În constituirea celor două companii, încercăm să lăsăm activele neperformante în afara companiilor și să găsim soluția din acest punct de vedere, astfel încât să creăm premisele viabilității din prima zi a celor două companii",* a declarat ministrul Adrian Videanu.

Atragerea de fonduri pentru energie din privatizări și asocieri

În același timp, statul își dorește reluarea proceselor de privatizare, asociere și vânzare a acțiunilor minoritare la companiile din energie, prin negocieri cu investitori privați, instituții financiare și oferte pe piața de capital pentru a atrage capitalul necesar dezvoltării sectorului, estimat la peste 10 miliarde de euro până în anul 2015. Astfel de proceduri vor fi declanșate și pentru pachetele minoritare pe care compania Electrica le mai deține la firme de distribuție și furnizare a energiei care au fost privatizate.

În ceea ce privește atragerea fondurilor necesare prin listarea la bursă, ministrul condus de Adrian Videanu și-a anunțat în repetate rânduri intenția de a aduce în ringul bursier companii precum Nuclearelectrica, Hidroelectrică sau Romgaz.

S-au semnat trei memorandumuri de înțelegere între Termoelectrica și mai mulți investitori străini pentru construcția unor termocentrale "green sau brown field".

De asemenea, cele trei complexuri energetice, Craiova, Rovinari și Turceni, intenționează atragerea fondurilor în proiecte de tip green/brown field ce vizează construcția unor noi grupuri energetice pe lignit. Într-un stadiu avansat în ceea ce privește aceste proiecte se află CE Craiova, unde finalizarea negocierilor este estimată pentru primavara anului viitor.

Creșterea prețurilor în energie- rezultatul instabilității politice din unele țări

Creșterea prețurilor în sectorul energetic este rezultatul instabilității politice din unele țări furnizoare, iar guvernele respective trebuie să depășească aceasta instabilitate, este opinia ministrului economiei, Adrian Videanu. *"Eu consider*

că securitatea energetică a devenit o componentă esențială în politica strategică a tuturor guvernelor. Instabilitatea politică în unele din țările furnizoare se reflectă și în creșterea prețurilor în sectorul energetic. Guvernele trebuie să depășească aceasta instabilitate politică din zona furnizării energiei, de exemplu Iranul".

Elementul cel mai important în ceea ce privește securitatea energetică este reducerea dependenței de orice sursă de energie importată. De aceea, sursele regenerabile vor avea în viitor un rol important în producția de energie electrică. *"Este esențial să diversificăm rutele de tranzit și sursele de furnizare, crescând atât numărul de furnizori, cât și rutele de transport. Este nevoie de investiții mai mari în sursele de energie regenerabilă, în sursele nucleare. Toate acestea ar putea reprezenta un răspuns la problema securității energetice a țărilor europene",* afirma Adrian Videanu.

Potrivit Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020, la nivel global, rezervele certe cunoscute de petrol pot susține un nivel actual de consum doar până în anul 2040, iar cele de gaze naturale până în anul 2070, în timp ce rezervele mondiale de ulei asigură o perioadă de peste 200 de ani, chiar la o creștere a nivelului de exploatare. Previțiunile indică o creștere economică, ceea ce va implica un consum sporit de energie și resurse energetice.

De asemenea, România dispune de o gamă diversificată, dar redusă cantitativ de resurse de energie primară: țiței, gaze naturale, cărbune, minereu de uraniu, precum și de un potențial valorificabil de resurse regenerabile importante.

Este important un angajament energetic în regiunea Mării Negre

În opinia Ministrului Economiei, este importantă existența unui angajament energetic semnificativ în regiunea Mării Negre, fără de care proiecte mari precum Nabucco sau South Stream nu ar putea fi gestionate.

"Este important să avem un angajament semnificativ în regiunea Mării Negre. Proiectul Nabucco este foarte important pentru noi, însă trebuie avute în vedere și proiectele South Stream, North Stream, Blue Stream 2, White Stream. Din punct de vedere politic, este foarte interesant să avem discuții și să găsim soluții. Este imposibil să gestionezi toate aceste proiecte mari, în lipsa unui astfel de angajament", subliniază Videanu. ■

Ioan Rodean – director de program LST, Compartimentul Management Intern

LST în Transelectrica

Lucrul sub Tensiune (LST) reprezintă poate una din cele mai spectaculoase tehnici de rezolvare a unei probleme survenite pe linia electrică, prin intervenții efectuate cu linia electrică sub tensiune pentru rezolvarea unor situații în care întreruperea funcționării obiectivului este practic imposibilă. Prin tehnica de LST se asigură continuitatea în funcționarea rețelei electrice de transport în timpul intervenției. Principalele categorii de lucrări care se execută în cadrul programului LST sunt: înlocuire de izolatoare, înlocuire de armături din componența lanțurilor de izolatoare, montare de distanțieri, antivibratoare și plăcuțe indicatoare, întărirea clemelor de tracțiune cu armorod, montare de balize de semnalizare etc.

Lucrul sub Tensiune - spectaculozitate, măiestrie, necesitate și eficiență

Se preconizează extinderea aplicării respectivei tehnologii la execuția lucrărilor de consolidare a stâlpilor metalici și de protecție anticorozivă.

Lucrările sub tensiune înseamnă implementarea unei tehnici moderne în domeniu, reducerea de costuri și personal calificat, cu un înalt grad de profesionalism.

În situația economică actuală, dezvoltarea LST în cadrul Transelectrica și extinderea acestei tehnologii în instalațiile rețelei electrice de transport reprezintă pentru companie o necesitate tehnică și economică, avantajele LST în rețelele electrice de înaltă tensiune fiind pe deplin demonstrate în companii similare din lume.

Experiența acumulată de specialiștii noștri pe parcursul celor 30 de ani de aplicare a tehnologiilor de LST în țara noastră a făcut posibilă dezvoltarea unor noi tehnologii în domeniu.

Programul de lucru sub tensiune recent inițiat în cadrul Transelectrica, condus de un director de program, oferă o nouă dimensiune preocupărilor noastre de a dezvolta în continuare activitatea de lucru sub tensiune, precum și de a valorifica în mod superior competențele create în cadrul Companiei. Deși traversăm o perioadă de criză economică, vom continua realizarea programului de lucru sub tensiune ca metodă de creștere a eficienței activității de mentenanță la linii și stații.

Printre obiectivele pe care Compania le are în domeniul lucrului sub tensiune se află înființarea unui centru LST, coordonarea

tehnică în acest domeniu, elaborarea și experimentarea tehnologiilor LST, conceperea, proiectarea, execuția și experimentarea sculelor LST și, nu în ultimul rând, cooperarea în acest domeniu.

Scurt istoric al activității de LST

Problema lucrului sub tensiune a fost pentru prima dată abordată în lume în anul 1913 de către Statele Unite ale Americii, iar în anul 1918 metoda LST era deja generalizată la nivelul mai multor districte din SUA. Necesitatea implementării LST a fost dată de configurația majoritar radială (la acea dată) a rețelelor electrice și condițiilor impuse de continuitatea în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor (încă de atunci clientul stătea în centrul dezvoltării sistemului de alimentare cu energie electrică). Astfel, între cele două războaie mondiale lucrul sub tensiune a luat avânt în SUA, dezvoltându-se în paralel și industria producătoare de scule electroizolante cu aplicații în LST.

În anul 1929 în Canada s-au executat, cu un set de scule produse în SUA, primele lucrări sub tensiune, iar după anul 1936, LST s-a dezvoltat considerabil. În fosta URSS s-au executat primele lucrări sub tensiune pentru repararea unor conductoare de înaltă tensiune cu puțin înainte de al doilea război mondial (1940). În anul 1949 se pune prima dată problema lucrului sub tensiune în Suedia. Prima lucrare executată sub tensiune a fost înlocuirea unui stâlp de lemn pe o LEA de 40 kV și în scurt timp s-au elaborat

tehnologii LST pentru linii până la 400kV.

Bazele lucrului sub tensiune în Franța s-au pus în 1958. În 1960 s-au creat mai multe comitete tehnice de studiu, în componența cărora intrau reprezentanți din toate direcțiile EDF care aveau legătură cu această activitate. În 1962 s-a înființat un compartiment de cercetare, realizare și verificare, cu sarcini în dezvoltarea tehnologiilor și sculelor necesare punerii în practică a metodelor LST. În 1966 comitetul de studii tehnice pentru LST se transformă în Comitetul pentru LST, sub conducerea unui membru al Guvernului Franței. În 1969 fosta Republică Democrată Germană intră în rândul țărilor în care se utilizează LST în instalațiile electrice, prin aplicarea unor tehnologii importate din Franța. În scurt timp RDG a devenit un important producător de scule LST și a contribuit la implementarea acestei activități prin dotarea și instruirea unor formații din alte țări, printre care și România. Pentru schimbul de experiență în domeniul LST, precum și pentru promovarea noilor tehnologii, în toată lumea se organizează simpozioane sau conferințe de profil (ESMO în SUA, CITES în America de Sud, ICOLIM în Europa).

Începuturile lucrului sub tensiune în România

Interesul pentru lucrul sub tensiune în România a apărut în 1975, odată cu elaborarea de către ICEMENERG a unui

studiu privind analiza oportunității introducerii acestui mod de lucru în țara noastră. Ca urmare, la 28 ianuarie 1977 conducerea fostului Minister al Energiei Electrice a aprobat "Programul de introducere a lucrului sub tensiune în rețelele electrice din RSR", în colaborare cu Ministerul Energiei și Cărbunelui din Republica Democrată Germană, pe baza ofertei partenerului german, prezentată la sfârșitul anului 1976 și a contractului nr. 73-200/70011-59222/75147.

În data de 3 noiembrie 1978 se semnează la București contractul de introducere a LST la LEA 110-400kV în România și se hotărăște ca prima formație instruită să fie la IRE Sibiu. În martie 1979 s-a încheiat acțiunea de selecție pentru constituirea formației LST, după criteriile impuse de partenerul german.

În luna septembrie 1979 o delegație din România a participat la o primă etapă de instruire privind LST la stâlpii de susținere ai LEA 400 kV simplu circuit, în R.D. Germană la Berlin-Neuenhagen, o a doua etapă de instruire desfășurându-se la Sibiu, în perioada 18-28.09.1979, cu participarea unor instructori din RDG.

Instruirea a avut un final memorabil prin executarea, în premieră națională, a unor lucrări sub tensiune, în data de 25 septembrie 1979, la stâlpul 198 al LEA 400kV Sibiu Sud-Jântăreni. S-a executat schimbarea unui lanț de izolatoare de susținere și revizia conductoarelor LEA, cu ajutorul căruciorului mobil. ■

Perfecționarea mecanismului de alocare a capacităților de interconexiune

Rodica Balaurescu, șef birou Planificare Schemă Normală - Dispecerul Energetic Național

Managementul congestiilor determinate de schimburi transfrontaliere

În Europa are loc un proces de restructurare a sectorului energetic și a pieței de energie, prin descentralizarea și privatizarea sectorului energetic, deschiderea pieței de energie electrică, evoluția spre piețe regionale, având ca țel final Piața Internă Europeană. Procesul a determinat creșterea schimburilor transfrontaliere și utilizarea mai aproape de limite a rețelelor de transport, implicând creșterea riscurilor de congestii. Metoda de bază pentru managementul congestiilor determinate de schimburi transfrontaliere este mecanismul de alocare a capacităților de interconexiune, exercitat prin Piața capacităților de interconexiune.

Alocarea capacităților de interconexiune pe granițele României- situația actuală

Piața de capacități de interconexiune în România este administrată de către Transelectrica. Începând cu anul 2005 Compania noastră a încheiat cu companiile omoloage MAVIR din Ungaria, EMS din Serbia și ESO EAD din Bulgaria convenții bilaterale privind determinarea și alocarea capacităților nete/disponibile de schimb (NTC/ ATC) și este în curs de a negocia o convenție similară cu UKRENERGO din Ucraina. Convențiile au prevăzut împărțirea 50/50% a NTC și alocarea cotei respective de fiecare parte prin mecanismul propriu de alocare.

Pe toate granițele alocarea ATC de către Transelectrica se realizează prin licitații explicite anuale și lunare ale capacității de schimb pe granițe, completate ocazional prin licitații suplimentare pentru o subperioadă lunară, dacă o capacitate suplimentară devine disponibilă (datorită unor abateri de la programul de retrageri planificate, etc).

În anul 2009 Transelectrica și MAVIR au negociat și convenit organizarea de licitații comune pe granița România-Ungaria, în care este alocată toată

capacitatea disponibilă corespunzătoare intervalului de timp respectiv, administrate de Transelectrica la nivel anual și lunar și de MAVIR la nivel zilnic. În noiembrie 2009 s-au desfășurat primele licitații lunare comune, organizate de Transelectrica. Continuă negocierile pentru organizarea de licitații comune pe celelalte granițe ale României.

Calculul și alocarea capacităților de schimb NTC/ ATC prezintă câteva aspecte specifice. Calculul NTC se realizează prin calculul circulațiilor de putere și verificarea criteriului de siguranță N-1 pentru multiple scenarii de schimb; limita corespunde celui mai pesimist scenariu. Este asigurat un nivel de siguranță satisfăcător prin utilizarea unei metodologii de calcul dezvoltate în cadrul Dispecerului Energetic Național, pe baza reglementărilor UCTE și ETSO, care ia în considerare interdependența valorilor NTC bilaterale în interfețe multilaterale (calculul NTC compozite și distribuirea pe granițe) și riscuri generate de alocări succesive pe mai multe granițe, circulații paralele, etc. Alocarea se face până la limita ATC, fără verificarea circulațiilor generate. Veniturile de congestie pe o graniță se distribuie între Operatorii de Transport și de Sistem vecini.

Alocarea bilaterală a ATC are unele dezavantaje: un nivel de siguranță satisfăcător este condiționat de o metodologie complexă de calcul, incomplet transparentă; este necesară armonizarea valorilor NTC obținute de ambii parteneri (la valoarea minimă); utilizarea rețelei electrice de transport scade dacă structura direcțională a ofertelor este diferită de cele mai pesimiste scenarii pentru care s-a calculat NTC; alocările bilaterale și diviziunea 50/50% pot genera simultan congestie și capacitate nealocată. Aceste dezavantaje au determinat inițiative de perfecționare a mecanismului de alocare în Europa.

Licitația coordonată bazată pe circulații de putere

În cadrul procesului de dezvoltare a piețelor regionale s-au desfășurat investigații pentru definirea unui mecanism de alocare comun pentru Europa de Sud-Est, luând în considerare diferite posibilități de perfecționare și avantajele așteptate:

a) Licitații coordonate pentru regiunea SEE, cu alocare simultană a tuturor capacităților:

- Eliminarea riscului de nealocare datorită diviziunii capacității pe granițe și între țări;
- Reducerea riscurilor legate de alocări succesive și incertitudinea circulațiilor paralele.

b) Nou mecanism de alocare bazată pe circulații de putere generate de oferte:

- Verificarea circulațiilor generate de oferte prin toate zonele de congestie;
- Posibilitatea de a licita pentru schimburi cu parteneri neadiacenți;
- Utilizare mai bună a rețelei de transport și siguranță crescută;
- Creșterea volumului regional de schimburi și/sau a venitului;

c) Simplificarea algoritmului de calcul a limitelor de rețea

Licitația coordonată virtuală în Europa de Sud-Est

În Europa de Sud-Est este în curs de desfășurare o licitație coordonată virtuală (dry-run) explicită bazată pe circulații de putere (2006-2009), incluzând licitația lunară și licitație pentru o zi. Operatorii de sistem joacă, prin rotație, rolul de Oficiu de licitație.

Alocarea bazată pe circulații de putere are următoarele aspecte specifice:

- consideră limitele fizice în zona de licitație: capacități ale granițelor sau ale elementelor de rețea;
- utilizează factori de distribuție a puterii (PTDF) pentru a converti cererile de schimburi comerciale în circulații prin elemente potențial congestionate;
- alocarea continuă până când suma circulațiilor generate de cereri atinge o limită fizică;
- volumul maxim posibil al schimburilor comerciale depinde de structura ofertelor și nu este cunoscut înainte de licitație;
- veniturile de congestie se distribuie între toți OTS din zona de licitație.

Prima etapă a testului (2006-2007) a implementat alocarea capacităților pe granițe (NBC/ABC), care s-a dovedit însă nesatisfăcătoare deoarece: calculele se fac numai pentru topologia N, dar nu este întotdeauna posibil să se definească limite pe granițe în topologia N care să indice eficient riscul de suprasarcini în topologii N-1; calculul NBC este similar cu calculul TTC, prezentând dificultăți mai mari și necesitatea armonizării metodologiei și valorilor; exportul unor congestii interne pe granițe a determinat reducerea volumului alocat.

Cea de a doua etapă (2008-2009) a adoptat o metodă nouă, alocarea circulațiilor maxime nete/disponibile (NMF/ AMF) pe elemente de interconexiune și interne, care prezintă următoarele aspecte specifice: circulația maximă totală pe element (TMF) este calculată din limita de curent a elementului cu un algoritm simplu, care nu depinde de scenarii de schimb; calculul NMF/ AMF și al PTDF se face atât în schema N cât și în scheme N-1; alocarea continuă până când suma circulațiilor generate de cereri de schimb atinge o limită în scheme N sau N-1, simulând verificarea criteriului N-1 pentru scenariul de schimb generat de cereri.

Această metodă prezintă următoarele avantaje:

- Algoritm simplu de calcul al limitelor, independente de modele de bază și scenarii de schimb;
- Se consideră și TMF pentru elemente interne, congestiile interne nu sunt exportate la granițe;
- Elimină necesitatea identificării unor limite în topologia N eficiente pentru topologii N-1;
- Este posibilă modelarea simplă a incertitudinii circulațiilor externe;
- Nu este necesară armonizarea metodologiei și a valorilor TMF, este posibil calculul centralizat;
- Securitatea este asigurată și în cazuri de schimburi mai pesimiste decât cele considerate;
- Asigură utilizarea optimă a rețelei cu siguranță marită.

Rămân încă unele aspecte de perfecționat sau finalizat:

- Testarea unei metode de estimare a unor circulații paralele externe incerte (UOF) pe baze statistice, pentru a evita ocuparea unei cote exagerate din NMF;

- Distribuirea veniturilor de congestie;

- Implementarea contingentelor de grupuri în metodologie.

Se propun 2 metode de distribuție a venitului, funcție de volumul tranzacțiilor și prețul de piață (cotele calculate funcție de produsul între prețul pieței și volumul tranzacțiilor între diferite zone, împărțit egal între sursă și destinație), precum și de utilizarea absolută a liniilor de interconexiune (cote calculate funcție de circulațiile rezultate pe linii de interconexiune, împărțite egal între sursă și destinație).

Pentru a asigura continuitatea și stabilitatea veniturilor, consultantul CONSENTEC propune un nou concept privind distribuirea veniturilor de congestie: cheia de distribuție să includă o componentă statică (media veniturilor din anii anteriori) și o componentă dinamică (calculată în licitația coordonată), a căror pondere să se modifice în timp spre reducerea/eliminarea componenței statice.

Experiențe de licitație și perfecționarea metodologiei

Transelectrica a avut un rol activ în licitația coordonată virtuală:

- schimb de date; calcul ABC, PTDF, AMF;

- rol de oficiu de licitație prin rotație;

- participare la licitație în scopul testării metodologiei în interfața RO;

- participare la dezvoltarea metodologiei: demonstrarea deficiențelor metodei bazate pe BC, propuneri privind perfecționarea metodologiei MF (considerarea măsurilor post-avarie, contingențe de grupuri, etc.).

În cadrul licitațiilor virtuale pentru luna iunie 2008 s-a testat efectul modelării redispecerizării post-event prin recalcularea AMF pentru o suprasarcină acceptabilă 110%. Considerarea redispecerizării a determinat:

- la nivel lunar, o creștere a valorii alocărilor cu 173.2% pentru o creștere cu 40.5% a volumului acceptat (20.25% din volumul total);

- la nivel de zi, o creștere a valorii alocărilor cu 79.5% pentru o creștere cu 15.3% a volumului acceptat (6.06% din volumul total)

În cadrul licitației virtuale pentru luna noiembrie 2009 s-a comparat volumul exportului prin interfața României obținut cu mecanisme diferite de alocare (MF față de NTC). Pentru o structură de cereri corespunzând celui mai pesimist scenariu, la utilizarea metodologiei MF volumul s-a redus cu cca. 300MW, datorită calculului UOF pe baza prognozelor de schimburi minime/maxime la parteneri externi zonei de licitație, față de considerarea UOF pentru schimburi inițiale între parteneri externi la calculul NTC. Comparația a ilustrat necesitatea perfecționării acestui aspect; noua versiune de soft pentru calculul AMF va include o metodă statistică de estimare a UOF. ■

Transelectrica și MAVIR (Ungaria) au inițiat proceduri transparente de licitație pentru alocarea capacităților de interconexiune.

Sorin Pispiris – Director Management Comercial RET

Piața internă a energiei electrice din Comunitatea Europeană, care este în implementare începând cu 1999, are ca obiectiv de a oferi tuturor consumatorilor, indiferent dacă sunt consumatori individuali finali sau persoane juridice,

posibilitatea reală de alegere a furnizorului, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier intens, în vederea atingerii țintei de progres în materie de eficiență, prețuri competitive și creșterea calității serviciilor.

Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică aduc o contribuție importantă la crearea unei piețe transparente a energiei electrice. Se impune în special, o bună cooperare și coordonare între operatorii de transport și de sistem, pentru a crea coduri de rețea, în vederea asigurării și gestionării unui acces eficient și transparent la rețelele de transport transfrontaliere, precum și pentru a garanta o planificare coordonată și suficient orientată spre viitor și o evoluție tehnică satisfăcătoare a sistemului de transport în cadrul Comunității, inclusiv crearea de capacități de interconexiune, acordând atenția cuvenită protecției mediului.

Având în vedere faptul că un progres mai eficace poate fi realizat printr-o abordare la nivel regional, operatorii de transport și de sistem pot să creeze structuri regionale, garantând în același timp că rezultatele la acest nivel sunt compatibile cu codurile de rețea și cu planurile la nivel comunitar cu caracter strategic de dezvoltare a

rețelei pe zece ani.

Pe de altă parte datorită cererii în creștere a participanților de a face tranzacții pe piața de energie electrică, în anul 2009 TRANSELECTRICA și MAVIR (Operatorul de Transport și Sistem) din Ungaria, au inițiat organizarea de proceduri transparente de licitație pentru capacitățile disponibile de transport pe liniile de interconexiune dintre zonele de reglaj aferente, pentru a face accesul operatorilor de piață la acestea prin licitație, în mod nediscriminatoriu și transparent. Procedurile de licitație sunt elaborate în conformitate cu reglementările stabilite de legislația europeană, în special de Regulamentul CE nr. 1228/2003 al Parlamentului European și Consiliului din 26 iunie 2003.

În acest sens, cele două părți au agreeat, semnat și avizat (la reglementatorii din cele două țări), un Acord pentru 2009 privind stabilirea principiilor de organizare a licitațiilor coordonate între cei doi operatori. Regula principală constă în trecerea de la licitațiile organizate de fiecare OTS pe 50% din capacitatea disponibilă, la licitații coordonate comune pe 100% din capacitate, pe principiul rotației, respectiv TRANSELECTRICA va organiza licitațiile lunare, iar MAVIR va susține licitațiile zilnice. Prevederile procedurilor de licitație sunt descrise în Regulile privind licitațiile lunare, respectiv zilnice, pentru alocarea de capacități pentru gestionarea congestiilor pe liniile de interconexiune dintre zonele de reglaj al

TRANSELECTRICA și MAVIR, care constituie parte integrantă din Acord (Acordul și Regulile de licitație sunt disponibile pe www.ope.ro).

Procesul a început cu organizarea licitației pentru capacitatea disponibilă aferentă lunii decembrie 2009, de către TRANSELECTRICA, în data de 11 noiembrie 2009 pe liniile de interconexiune România-Ungaria. Lista câștigătorilor licitației a fost făcută public pe www.ope.ro, rezultatul alocării capacității de interconexiune constând în accesul ușor al participanților la piața de energie electrică dintre cele două țări. Licitațiile zilnice pentru decembrie vor fi organizate de MAVIR.

Pentru luna decembrie 2009 licitațiile pe celelalte granițe ale României, au fost organizate după regulile în vigoare, respectiv alocare 50-50%.

Totodată cele două țări au agreeat, semnat și avizat (la reglementatorii din cele două țări), un Acord și pentru 2010 privind stabilirea principiilor de organizare a licitațiilor coordonate între cei doi operatori, în aceleași condiții ca și pentru 2009, respectiv TRANSELECTRICA va organiza licitația anuală și licitațiile lunare, iar MAVIR va susține licitațiile zilnice. În acest sens licitația anuală pentru 2010, pe granița dintre cele două țări, va fi în data de 25 noiembrie 2009.

În final precizăm ca TRANSELECTRICA este curs de finalizare a unor acorduri similare și cu OTS-urile din Bulgaria și Serbia. ■

Gheorghe Indre,
director de program,
Direcția Piețe Regionale

Dezvoltarea liniilor de interconexiune între sistemele energetice naționale reprezintă o extindere necesară și firească. Funcționarea interconectată a centralelor în sisteme interconectare avantajează tehnice și economice: posibilitatea diversificării și valorificării portofoliului de resurse primare (combustibili fosili, potențial hidroenergetic, uraniu, potențial eolian, potențialul solar, deșeuri menajere, etc) și reducerea rezervelor de putere (a capacităților suplimentare) necesare pentru asigurarea continuității în alimentare în cazul unor indisponibilități ale unor capacități de producere.

Prin intermediul liniilor de interconexiune se mărește aria geografică interconectată de la scară națională la scară regională, continentală sau mai mult. Aceasta determină acoperirea de către sistemele interconectate a mai multor fuse orare, fapt deosebit de important din punct de vedere al optimizării

Transelectrica dezvoltă interconexiunile rețelei de transport al energiei electrice din România

economice a lanțului valoric de la producere, transport, distribuție până la utilizarea energiei.

Energia electrică este, din punct de vedere comercial, o marfă care nu se poate stoca. Ea trebuie produsă numai în cantitatea și în ritmul în care se consumă. Este o realitate fizică care demonstrează importanța atât a curbei de variație în timp a consumului (cererii de energie), cât și a curbei de sarcină a sistemului electroenergetic interconectat care trebuie să aibă structura, resursele și flexibilitatea de a urmări permanent evoluția și fluctuația consumului.

Dacă se va face o analiză atentă se va constata că, pe de o parte, consumul are respirația și ritmurile lui proprii aleatorii și independente de starea sistemului. De aceea se vorbește despre ore de vârf, și ore de gol, zile de lucru, zile de sărbătoare, iarnă, vară. Pe de altă parte, un sistem electroenergetic funcționează cu atât mai economic și mai stabil cu cât curba sa de sarcină zilnică pe ore este mai puțin accidentată. Toate aceste elemente, coroborate cu diferențele de fus orar pe arii geografice mari, relevă avantajele economice și energetice ale interconexiunilor.

Dacă interconexiunile sunt importante în sistemele energetice tradiționale care au companii integrate pe verticală, acestea devin cu atât mai importante și utile în condițiile economiei de piață. Liberalizarea comerțului cu energie electrică și introducerea concurenței la producerea și furnizarea energiei electrice sunt benefice numai în

condițiile absenței restricțiilor de rețea. Ideal ar fi ca rețeaua să permită orice tranzacție între două puncte din sistem. Există însă și strângulări care generează congestii și limitări ale cantităților ce pot fi tranzacționate atât în interiorul unui sistem și mai ales pentru tranzacțiile transfrontaliere, unde insuficiența liniilor de interconexiune reprezintă în marea majoritate o strângulare a capacității de transfer și o sursă de congestii. Toate acestea înseamnă costuri de operare semnificative pentru companiile de transport.

Înțelegând rolul și importanța întăririi liniilor de interconexiune, Transelectrica are cuprinse în planurile sale de perspectivă și în programele de investiții anuale lucrări dedicate realizării unor noi linii de interconexiune, dintre care:

1. Realizarea liniei interne de 400 kV Oradea –Nădab-Arad și a liniei de interconexiune cu Nădab (RO)-Bekescsaba (HU). Stația de conexiune Nădab și interconexiunea Nădab- Bekescsaba sunt finalizate, iar linia Oradea- Nădab este executată în mare parte.
2. Demararea proiectului de întărire a interconexiunii cu Serbia prin construirea unei noi linii de 400 kV
3. Demararea studiului de fezabilitate pentru realizarea unei linii de interconexiune cu Republica Moldova între localitățile Suceava (Ro) - Bălți (Md)
4. Trecerea la 400 kV a liniei Isaccea –Vama pentru întărirea interconexiunii cu Bulgaria.

Transelectrica este cel mai mare Operator de Transport și de Sistem din regiunea sud-est europeană, iar realizarea acestor proiecte alături de liniile de interconexiune deja existente va contribui semnificativ la dezvoltarea infrastructurii rețelelor de transport la nivel regional, condiție esențială pentru dezvoltarea și funcționarea eficientă a pieței regionale de electricitate în această zonă și a integrării ei viitoare în piața internă de electricitate a Uniunii Europene.

Fier 1 spre zona Reșița –Timișoara –Arad și a unei noi linii de interconexiune cu Serbia.

Programul de restructurare a sectorului de producere a energiei electrice propus de Ministerul Economiei prin crearea unor companii de producere cu structură mixtă termo-hidro contribuie la reducerea costurilor de operare cu achiziționarea serviciilor de sistem și va disponibiliza suplimentar resurse financiare pentru realizarea

Pentru dezvoltarea interconexiunii spre Republica Moldova și Ucraina, Transelectrica își propune derularea unor proiecte de investiții destinate întăririi rețelei interne prin realizarea liniei de 400 kV Gădălin –Suceava care va asigura închiderea inelului de 400 kV interiorul țării. De asemenea întărirea interconexiunii cu Serbia este susținută de proiecte de investiții dedicate trecerii la 400 kV a liniilor care asigură evacuarea puterii din CHE Porțile de

proiectelor de investiții prioritare promovate pentru dezvoltarea interconexiunilor. Promovarea acestui program împreună cu dezvoltarea liniilor de interconexiune vor contribui substanțial la integrarea pieței de electricitate din România în piața regională și în piața internă a UE cu efecte benefice asupra creșterii securității în alimentare și creșterii calității serviciilor de alimentare cu energie electrică a consumatorilor finali. ■

Al 3-lea pachet legislativ al Uniunii Europene – revoluție sau evoluție în dezvoltarea pieței pan-europene de electricitate ?

Masa Rotundă cu titlul "Al 3-lea pachet legislativ al Uniunii Europene – revoluție sau evoluție în dezvoltarea pieței pan-europene de electricitate" organizată de Transelectrica și moderată de subsemnatul a trezit un viu interes în cadrul Conferinței Naționale de Energetică-CNEE 2009. Evenimentul s-a desfășurat la Sinaia în perioada 21-23 octombrie, în organizarea SIER (Societatea Inginerilor Energeticieni din România), în colaborare cu companiile din industria energetică românească, printre care și Transelectrica.

Subiectele cheie pe care s-au axat prezentarea și discuțiile ulterioare din cadrul Mesei Rotunde menționate au fost incitante și generoase:

- De ce al 3-lea pachet legislativ? De la strategia UE la un nou cadru legal și instituțional în procesul de construcție al pieței interne (pan-europene) de electricitate.

- Modelele de organizare, reglementare și certificare a activității de operator de transport și sistem:

-Modelul de bază: TSO; Modele alternative: ISO, ITO

-ENTSO-E și ACER – noi structuri, noi roluri, noi programe de lucru, noi produse

- Piețe interne și piețele regionale de energie (armonizare și integrare):

-modelul țintă, cuplarea piețelor, cuplarea prețului

-alocare coordonată, alocare implicită

- Să nu uităm obligațiile de serviciu public și drepturile clienților

- Analiza de impact pe strategia energetică și programele curente din România: scenarii posibile

-Lecții din trecutul recent: 25 din 27 de țări UE în infringement pe regulation 1228

-Scenariul "val de tip tsunami", scenariul "valuri de tip ripples".

După discuții destul de încinse referitoare la "ownership",

"unbundling", dar și la alte aspecte, cel de al treilea pachet legislativ al pieței de electricitate a Uniunii Europene a devenit realitate juridică.

Prevederile deosebit de ambițioase privind armonizarea și integrarea piețelor de electricitate, mai întâi regionale și apoi europene, determină o dinamică de implementare extrem de activă, cu precădere, am îndrăzni să spunem, pe companiile de tip Operator de Transport și de Sistem, cum este Transelectrica.

Noi și puternici actori intră în scenă : ENTSO-E (Asociația Europeană a Operatorilor de Transport și de Sistem), înființată în iunie 2009, ACER (Asociația Europeană pentru Coordonarea Reglementatorilor) care va deveni funcțională în martie 2011. Până la înființarea ACER, actualul ERGEG îi va îndeplini funcțiile și va pregăti construcția instituțională. În perioada de tranziție ERGEG și ENTSO-E vor dezvolta un proiect pilot pentru elaborarea codului de conectare a

producătorilor la rețea, cu accent pe racordarea instalațiilor eoliene.

Câteva proiecte deosebit de importante vor capta atenția noastră și ne vor mobiliza resursele:

- primul plan de dezvoltare UE pe 10 ani în domeniul energiei electrice

-primele planuri de dezvoltare regionale

-primul cod pan-european de recordare la rețea a resurselor regenerabile

-modelul țintă de integrare a piețelor de electricitate

-cuplarea piețelor cu cuplarea prețului

Transelectrica participă activ în structurile de lucru ale noii organizații ENTSO-E. Amintim aici doar 3 dintre proiectele în care compania este implicată activ: TYNDP (Ten-Year Network Development Plan) dezvoltarea pieței regionale de electricitate în regiunea sud-est europeană , coordonarea integrării Ucrainei și Republicii Moldova în sistemul sincron al Europei continentale (fostul UCTE) .

În acest context, reamintim eforturile depuse de specialiștii Transelectrica în ultimele luni pentru a trece, împreună cu țările învecinate la alocarea coordonată a capacităților pe liniile de interconexiune în toate intervalele de timp, anuale, lunare, zilnice și intra-zilnice în curs de pregătire pentru 2010). Aceste eforturi au fost încununate de succes pe relația cu Ungaria, Bulgaria și Serbia, și reprezintă un pas esențial în

Răzvan Purdilă - Director
Strategie, Piața de capital,
Relații Internaționale

dezvoltarea piețelor regionale. Putem spune ca ele constituie și un antrenament foarte prețios pentru Transelectrica în "meciurile" mult mai grele pe care directiva 72/2009 și reglementarea 714/2009 ni le vor impune.

În special anul 2010 va fi un an test, foarte important pentru ENTSO- E și pentru fiecare TSO în parte. Atât la nivel pan –european cât și la nivelul regiunilor SEE și CEE, fără a mai aminti aici și de proiectul integrării Ucrainei și R. Moldova, avem un număr de proiecte importante și dificile care pot contribui decisiv la consolidarea autorității tehnice și comerciale a Transelectrica în plan internațional și național. Aceste proiecte reprezintă examene dificile pentru fiecare specialist din Transelectrica privitor la capacitatea de dezințare și reințare rapidă pe domenii în care apar mutații majore în concepte, modele țintă și instrumente de lucru. Este totodată și o mare oportunitate de afirmare pentru o nouă generație de specialiști de înaltă calificare în Transelectrica și un test pentru viziunea strategică a companiei. ■

Dezbateri privind Proiectul de restructurare a sectorului de producere a energiei electrice

Seria de conferințe dedicate dezbaterii proiectului de restructurare a sectorului de producere a energiei electrice s-a încheiat în ziua de 29 septembrie 2009, cu un eveniment concludiv a cărui temă a fost „Impactul restructurării sectorului de producere a energiei electrice asupra Sistemului Energetic Național”, organizat de către Transelectrica, Electrica, Complexurile Energetice Turceni, Rovinari și Craiova, sub egida Ministerului Economiei.

În baza „Proiectului de restructurare a sectorului de producere a energiei electrice din subordinea Ministerului Economiei”, Guvernul are în vedere crearea a două companii naționale care să înglobeze mai multe active ale companiilor de profil din sectorul energetic. Într-o primă variantă prima companie urma să înglobeze complexurile energetice din Oltenia, Turceni, Rovinari și Craiova, reactoarele nucleare 1 și 2 de la Cernavodă, Societatea Națională a Lignitului Oltenia (SNLO), jumătate din furnizorul și distribuitorul de energie electrică, Electrica și hidrocentralele Slatina și Valcea din cadrul Hidroelectrică. Cea de a doua companie energetică urma să cuprindă termocentralele Deva și Paroșeni, Compania Națională a Huilei, cealaltă jumătate din Electrica, hidrocentralele Porțile de Fier, Argeș, Caransebeș, Hațeg, Cluj, Sibiu, Sebeș, Bistrița Sibiu, Târgu Jiu și Buzău, precum și termocentrala de la Iernut.

În cadrul conferinței din 29 septembrie s-a anunțat că, în urma discuțiilor bilaterale dintre reprezentanții

Povești de succes

societăților din cadrul sectorului de producere al energiei electrice, s-a luat hotărârea ca Electrica să nu mai fie inclusă în cele două companii energetice naționale. În felul acesta „se va da o șansă egală tuturor competitorilor de pe piață”, după cum a afirmat Dan Gheorghiu – președintele Institutului de Studii și Proiectări Energetice și moderatorul conferinței. Astfel, în noua variantă propusă, în componența primei companii energetice naționale urmează să fie cuprinse Complexurile Energetice din Oltenia (Rovinari, Turceni și Craiova), Nuclearelectrica, Societatea Națională a Lignitului Oltenia (SNLO) și trei sucursale ale Hidroelectrică (SH Slatina, Sibiu și Valcea). Cea de a doua companie va îngloba Electrocentrale București, CTE Deva și CET Paroșeni, (care aparțin Termoelectrică) Porțile de Fier și restul sucursalelor Hidroelectrică (Buzău, Târgu

Jiu, Caransebeș, Hațeg, Argeș, Cluj, Bistrița și Compania Națională a Huilei).

„În urma discuțiilor pe care le-am avut cu investitorii privați, am decis ca până în anul 2013 când vor intra în funcțiune grupurile de producere de energie anunțate de CEZ, ENEL și EON, să dăm o șansă egală tuturor marilor furnizori. În 2013 când aceste grupuri private vor intra în funcțiune, am putea avea o nouă restructurare a sistemului energetic prin includerea Electrică”, a subliniat Dan Gheorghiu.

Președintele ANRE, Petru Lificiu a declarat cu această ocazie că „structura celor două companii naționale este identică cu cele similare care funcționează în Uniunea Europeană”. Directorul CE Craiova, Constantin Bălăsoiu, a arătat că sunt absolut obligatorii investițiile noi, pentru că dacă nu se înlocuiesc grupurile existente cu grupuri noi și performante va exista un

deficit de energie. În ceea ce privește sursele de finanțare, Tudor Șerban, Secretar de Stat în Ministerul Economiei a declarat că „partea cea mai mare din banii necesari pentru investițiile în modernizarea celor două companii energetice va fi obținută prin emiterea de eurobonduri de către Ministerul Finanțelor.

„Sistemul este bolnav și merge din ce în ce mai prost. Dacă un sistem nu funcționează 3-5 ani, atunci îl schimbăm. România anulului 2000 este diferită față de România anulului 2010. Europa se integrează, iar în 2015 vom funcționa după reguli europene” a spus în final Adrian Băicuși, director general în Transelectrica.

Potrivit ministrului economiei, Adrian Videanu, cele două companii rezultate din reorganizarea sectorului de producere a energiei electrice vor deveni funcționale până în iunie 2010. ■

Black Sea Energy and Economic Forum

Între 30 septembrie – 2 octombrie 2009, România a fost gazda evenimentului de mare impact pentru sectorul energiei electrice din zonele riverane ale Marii Negre „Black Sea Energy and Economic Forum”.

Organizat de Consiliul Atlantic al Statelor Unite, Forumul a fost un adevărat summit al liderilor mondiali și al principalilor jucători în domeniul politicii energetice. Evenimentul a constituit o excelentă platformă de dezbateri pe teme

energetice, cu accent pe asigurarea securității energetice a Europei prin colaborarea cu statele caspice și importanța Mării Negre ca important izvor de resurse energetice pentru Europa. În cadrul Forumului au fost abordate

probleme privind viitorul energiei și al securității energetice, noul mix energetic, energia verde, rolul gazului natural, rolul Rusiei pe piețele energetice globale, Asia Centrală în dinamica energetică mondială, rolul regiunii Mării Negre pe piețele energetice internaționale. Forumul a cuprins de asemenea o Masă Rotundă cu tema „Răspunsul politic la provocările energetice”, la care au participat miniștrii economiei din țările riverane Mării Negre.

Directorul General Transelectrica, Adrian Băicuși, a condus panelul „Primary electricity: aligning incentives and constraints” la care au mai participat domnii Halil Alis- Directorul General în Exercitiu de la TEIAS (Operatorul de Transport din Turcia), Bogomir Manchev - CEO Risk Engineering, Pompiliu Budulan - Director General Nuclearelectrica, Mihai David - Director General Hidroelectrică.

Participanții la Forum au concluzionat asupra necesității stabilirii unei legislații internaționale cu reguli clare în comerțul cu produse energetice pe tot lanțul de la producători la furnizori, țările de tranzit și consumatorii finali. În cadrul sesiunii de concluzii, condusă de Frederick Kempe, președinte și CEO Atlantic Council, Tudor Șerban, Secretar de Stat în cadrul Ministerului Economiei a opinat că „această reuniune a fost o experiență unică”, iar omologul său din Turcia, Metin Kiki, a declarat că „discuțiile care au avut loc în aceste zile la București sunt un semn că trebuie să facem o schimbare la nivelul paradigmei energetice mondiale. ■

Transelectrica la Conferința Națională și Expoziția de Energetică CNEE 2009

Organizată o dată la doi ani, Conferința Națională și Expoziția Energetică este unul din cele mai importante evenimente naționale în domeniul energetic. Anul acesta manifestarea a avut loc în zilele de 21-13 octombrie la Sinaia, în organizarea SIER (Societatea Inginerilor Energeticieni din România) în colaborare cu companiile din industria energetică din România, printre care și Transelectrica.

Compania noastră a avut o participare activă la eveniment :

-coordonarea Secției I “SEN și rețelele de transport a energiei electrice” (domnii

Octavian Lohan – director general adjunct, Stelian Gal – director ST Sibiu și Ion Merfu- director ST Craiova) și ale Secției V “Resurse regenerabile”, (domnii Marian Cernat- director UnO-DEN și Dan Preotescu – manager planificare rețea)

-Referat prezentat în sesiunea plenară a conferinței de dna Cristiana Barbulescu care a prezentat “Monitorizarea comportării în exploatare a instalațiilor din cadrul Rețelei Electrice de Transport – sursa de informații pentru documentele programatice ale Operatorilor de Transport și de Sistem

-17 referate elaborate de specializii din” cadrul Transelectrica executiv și ale sucursalelor sale;

-Masa rotundă cu titlul „Al 3-lea pachet legislativ al Uniunii Europene – revoluție sau evoluție în dezvoltarea pieței pan-europene de electricitate?”, moderată de domnii Razvan Purdila – Director Strategie, Piața de capital, Cooperare Internațională și Nicolae Opris – director Piața regională

-Standul expozițional „Transelectrica investește în viitor”.

Evenimentele organizate de Transelectrica în cadrul CNEE 2009 au fost unanim apreciate de către toți participanții la eveniment. ■

Publicație editată de Compartimentul Relații Publice și Comunicare Transelectrica

Tel: +4021 3035 821

E-mail:

elena.ratcu@transelectrica.ro

Redacția:

Elena Ratcu - redactor șef

Mirela Mathie - membru

Miron Savu - membru

Steliana Ciorbagiu - membru

Concept grafic și tipar:

Alpha Media Print, www.amprint.ro

Lucrul sub Tensiune - spectaculozitate, măiestrie, necesitate și eficiență

(continuare din pag. 1)

La 2 noiembrie 1979, prin ordinul MEE 1072-1979 este numită o primă “Comisie pentru lucrul sub tensiune”, cu atribuții în coordonarea dezvoltării și generalizării activității de LST în România.

Activitatea a continuat, iar între anii 1982 și 1985 se desfășoară la Sibiu cursurile de formare a încă cinci formații de lucru sub tensiune la: IRE București, Cluj, Craiova, Galați și Timișoara. Fiecare dintre ele a fost dotată cu câte un set de scule pentru executarea de lucrări LST la stâlpii de susținere ai LEA 110 - 750 kV, scule fabricate de către IRE Sibiu, SUCREE Sibiu. Proiectarea acestor scule a fost făcută de către APAT Câmpina sub coordonarea ICEMENERG București.

Începând cu septembrie 1987 prin colaborarea dintre ICEMENERG București, SIT Sibiu, SUCREE Sibiu și IRE Constanța se pun bazele tehnologiilor și componentelor setului de scule pentru LST la LEA 750 kV. În perioada noiembrie 1987- septembrie 1994 s-au executat și experimentat două seturi complete de scule pentru

LST la LEA 750 kV, livrate la IRE Constanța. Testarea acestui set de scule s-a făcut în poligonul LST al IRE Sibiu și pe LEA 750kV Isaccea- Varna. În intervalul 1982 - 1994 ICEMENERG București în colaborare cu IRE Sibiu au elaborat și experimentat toate cele 58 tehnologii de lucru sub tensiune pentru toate tensiunile și tipurile de stâlpi ai LEA de înaltă tensiune din România.

După anul 1990, ca urmare a declinului general al energiei românești și această activitate a pierdut mult din importanță și a fost în parte neglijată. Numai la Sibiu s-au mai executat lucrări și s-a menținut activă formația de lucru. După reorganizarea CONEL din anul 1998 și înființarea Transelectrica s-a pus din nou în mod serios problema relansării acestei activități și s-a elaborat „Strategia de dezvoltare a lucrului sub tensiune pentru perioada 2000 – 2005”, la nivelul Transelectrica. Începând cu anul 2001, odată cu externalizarea activității de mentenanță din cadrul Transelectrica, activitatea de LST este preluată de nou înființata Societate Comercială SMART SA.

În ideea revitalizării LST în România, în anul 2002 s-a înființat Comitetul Național Român de Lucru Sub Tensiune (CNR-LST) care avea sarcina de a analiza necesarul de tehnologii LST pentru RET și de a definitiva adoptarea ca standarde naționale a normativelor CEI specifice LST.

La 23 iulie 2003 CNR-LST se transformă în Asociația Pentru Lucrul Sub Tensiune din România (A-LST-R), asociație non profit, care are ca scop promovarea concepției, proiectării și utilizării tehnologiilor LST în România. Asociația este membră a LIVE WORKING ASSOCIATION. Asociația pentru Lucru Sub Tensiune din România, la care Transelectrica este afiliată, are de

asemenea un rol activ în acest domeniu. În ultimul an au fost elaborate două regulamente de lucru sub tensiune, unul pentru înaltă tensiune și unul pentru joasă tensiune, care sunt în stadiul de anchetă și urmează să fie supuse avizării Adunării Generale a Asociației. La elaborarea acestor regulamente au participat specialiști din cadrul Smart, Transelectrica, Electrica și Electrica Serv.

Cel mai recent eveniment în domeniu l-a constituit Simpozionul Internațional LST, editia a V-a, organizat de către Transelectrica, SMART și A-LST-R la Sibiu în perioada 9-11 septembrie 2009, care a marcat de asemenea și aniversarea a 30 de ani de la prima acțiune LST desfășurată la noi în țară. Specialiștii prezenți la eveniment au făcut cunoscute realizările și experiența acumulată privind mentenanța liniilor și stațiilor prin lucrări sub tensiune și de asemenea au prezentat experiența acumulată până în prezent privind mentenanța liniilor și stațiilor prin lucrări sub tensiune, prezentând beneficiile aplicării metodelor.

În mesajul transmis participanților la simpozion, domnul Adrian Băicuși, directorul general al Transelectrica, a subliniat: „Deși traversăm o perioadă de criză economică, vom continua realizarea programului de lucru sub tensiune ca metodă de creștere a eficienței activității de mentenanță la linii și stații. De asemenea, vom susține în continuare efortul investițional pentru impementarea de noi tehnologii de lucru sub tensiune și realizarea bazei materiale și de competență care să poziționeze Compania în rolul de autoritate în domeniul lucrului sub tensiune. Țintele noastre sunt dezvoltarea și implementarea de tehnologii noi, printre care: LST din elicopter, LST utilizând PRB, noi tehnologii pentru LST la stații” ■

Transelectrica

ureaza tuturor angajatilor, clientilor si partenerilor sai un an nou plin de realizari si Sarbatori fericite!

